

GALERIJA KEMIJSKEGA INŠTITUTA

KEMIJSKI INŠTITUT

izložba umetnosti

van Gogh, 1887, 1890,
Hobbes, 1911, 1912,
Hobbes, 1911, 1912, 1913

SAKADA/ SACCADE Vol. II

Tilen Žbona

Tilen Žbona je izredni profesor na Univerzi na Primorskem, kjer pokriva področje likovnega izobraževanja. Gre za umetnika, ki je študiral na beneški in na ljubljanski Akademiji, se ukvarja hkrati s psihologijo umetnosti in umetniškimi praksami. Ima doktorat znanosti pridobljen na Pedagoški Fakulteti v sodelovanju z Fakulteto za računalništvo in informatiko, Univerze v Ljubljani, ki si ga je pridobil z doktorsko disertacijo »Uporaba novih medijev pri poučevanju prostorskega oblikovanja v osnovni šoli«. Uporablja tradicionalne slikarske prakse in nove medije, se udeležuje v Društvu za povezovanje znanosti in umetnosti ArtNetLab in hkrati s svojo osebno držo, skromnostjo in iskrenostjo vstopa tako v manjše galerijske prostore, kot tudi relevantnejše prireditve kot so: 10. Bienale v Istanbulu (Turčija), 2007, Real presence/Floating sites; Immaterial/ Immateriell, interaktivna instalacija Deutsche people v Frankfurtu (Nemčija), 2008.; Centrum ZKM, Staatliche Hochschule für Gestaltung Karlsruhe, Nemčija, 2009 itd.

Skratka, gre za umetnika, ki ga zanima veliko stvari, prehaja z lahkoto iz enega v drug medij in se v teh medijih ukvarja z zelo specifičnimi pogledi, včasih povsem neobičajnimi za naš prostor... Razstava Sakada SAKADA-SACCADE, Vol. II, oziroma sam naslov razstave izhaja iz novejših raziskav gibanja očesa v dojetanju okolice, občutenja trajanja ter fluidnosti dogajanja v povezanosti z

našim zaznavanjem okolja preko vizualnega aparata. Gre namreč za odkritje, da se razsekano, hitro premikanje očesa od ene do druge fiksirane točke (to gibanje očesa so poimenovali sakada- saccade) in tudi povezovanje teh fiksiranih prizorov šele skupaj s telesno, fizično, haptično izkušnjo spremeni v nek občutek neprekinjenega, analognega gibanja in trajanja.

Seveda pri razstavljenih delih ne bomo videli znanstvene raziskave, temveč se Tilen Žbona nasloni na to psihološko-fiziološko dejstvo in ga skuša premišljevati skozi določene zgodbe, postopke, skozi neko konkretizacijo zapisa in odslikave pogleda. Na razstavi v galeriji Kemijskega inštituta nam Tilen Žbona poda tri različne medije in tri različne načine umetniškega pristopanja k tej problematiki. V slikarskem smislu se srečamo z velikimi platni, ki jih znotraj malega galerijskega prostora niti ne moremo zajeti z enim pogledom. Tako smo fiziološko skoraj primorani spremljati naš pogled in sestavljanje celotne slike skozi to, kar psihologi imenujejo sakada, ter z gibanjem telesa in iskanjem celote skozi sestavljanje delčkov v spominu povezati vse dele v celoto, v podobo.. Razločenost med dokaj lahko razumljivimi figuralnimi risbami, ki s svojo prosojnostjo spominjajo na računalniške trodimenzionalne modele in med težkimi barvnimi površinami, včasih nanešenimi preko figur kot v nekem akcijskem slikarstvu, nam zopet znotraj slik razbije fluidno potovanje očesa

Izseki iz videa Social media burn saccade

in razumevanje podobe kot celote. S tem se nehote spomnimo na postopke prikrivanja, razkrajanja celovitosti določenega razumevanja dogodkov v vsakdanjem soočanju z medijsko sliko sveta, kjer moramo skozi različne optike, medijske prikaze, spine in računanje na verjetnosti zelo zaposliti svoj celoten vizualni in kognitivni aparat, da sestavimo neko zgodbo in jo povežemo v konsistentno celoto, čeravno ne bomo nikoli povsem gotovi.. če drži ali ne...

Na podoben, a hkrati tako zelo različen način se Tilen Žbona loti problematike povezanosti in razločenosti (razlomljenosti) podobe in življenjske zgodbe v videu, v katerem se ukvarja s podobnim kodiranjem celote iz delov, ki so v celotni zgodbi predvsem delci nastopajočega glavnega lika.

Tudi v tretjem delu razstave, pri skulpturah iz lepenke, ki nas presenetijo v sicer znanem okolju avle Inštituta, smo soočeni s tem, kako se nam sestavljanje pogleda v neko celovito informacijo kaže kot nujna naslonitev na haptično izkušnjo in spomin, ki nosi zmožnost povezav fiksiranih točk pogleda v našem dojemanju vizualnih dražljajev iz okolice.

Likovna govorica Tilna Žbone deluje ob svoji heterogenosti in velikih razlikah v pristopih, estetiki in načinih obravnave na podoben način kot »sakada«: več fiksnihi točk, ki so povezane v celoto preko našega doživetja in izkušnje.

Integral »Das Unheimliche, figure 3/3«, 208cm x 200cm, akril, grafit na platnu, 2018

Tilen Žbona, Violet »Das Unheimliche, figure 2/3«, akril, grafit na platnu, 2018

In prisotnost samega avtorja z njegovimi neobremenjenimi in povsem odprtimi procesi dela in iskanja odgovorov na vprašanja, povezana z vidom, vizualno govorico, likovnimi postopki in vpetostjo vseh teh zadev v sodoben vizualni svet nam daje neko zagotovilo, da se ta fiziološki pogoj, ki ga obravnava v tej razstavi, izteka v univerzalni model branja, kodiranja in dekodiranja simbolnih zapisov mimo ideoloških konstrukcij in s pristno željo po razumevanju na globljih ravneh.

Jiri Kočica

Kratek življenjepis:

Tilen Žbona, rojen 31. avgusta 1976 v Kopru, se začne likovno izobraževati in udelejevati leta 1996 na Akademiji lepih umetnosti v Benetkah (Accademia di Belle Arti di Venezia), smer slikarstvo, v razredu profesorja Carla Di Raca, kjer 01.03.2001 pri profesorju A. Giuffredi diplomira iz psihologije umetnosti.

Leta 2011 je pridobi Priznanje pomembnih umetniških del na področju videa in novih medijev, ki ga je izdal Senat Akademije za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani (UL ALUO).

Od leta 2012 je izvoljen v naziv docenta za področje Likovno izobraževanje, ki ga je izdala Univerza na Primorskem. Na Pedagoški fakulteti Univerze na Primorskem je nosilec naslednjih predmetov: Sodobno umetniško izražanje, Teorija likovnosti, likovna didaktika, Likovno izražanje in tehnike, Učenje likovnih vsebin v heterogenih skupinah, Video in modeliranje vizualnih informacij, Novi mediji kot ustvarjalni pripomoček.

Med leti 2012 in 2015 predava na Fakulteti za dizajn, pridruženi članici Univerze na Primorskem, kjer je nosilec predmetov Video v oblikovanju in Novi Mediji.

Od leta 2015 je izvoljen v člana Univerzitetnega umetniškega observatorija Rektorske konference Republike Slovenije (UUO RKRS).

Večji umetniški dosežki:

- 52. Bienale v Benetkah, 2007 / effetti collaterali: video installation: 13, interactive installation: sinking, hybrid subjects;
- Istanbul Bienale, (Turkey) REAL PRESENCE / FLOATING SITES / ISTANBUL” 3 - 9 September 2007, days of press opening of the 10th International Istanbul Biennial, Locations: public space, Istanbul Modern, Contemporary Art Centre;
- Pariz (France) 2007, ArtNetLab & Le Génie de la Bastille, rue de Lappe 75011 Paris, video installation;
- London Bienale 2008, Neve Bianca;
- Nova Gorica (Slovenia), Pixelpoint 2008, International Festival of New Media;
- Immaterial/Immateriell 2008, interactive installation, “Deutsche people”, Frankfurt am Main, German.
- Ljubljana, Slovenia ArtNetLab, 1.3 festival of Video and New Media. Mestna galerija / CITY ART MUSEUM LJUBLJANA, FVNM(A) in MFRU/IFCA;
- GAD, Berlin, 2009, ArtNetLab, Slowenien, “Das Unheimliche, video”.
- Centrum ZKM, German, Staatliche Hochschule für Gestaltung Karlsruhe (Lorenzstr. 15), room 103, NODES: pametna razstava / a smart exhibition, 2009, Sinking, video installation.

Tilen Žbona, Mnemonic Mirrors, digitalni kolaž

Od 27. 9. do 10. 11. 2018 v galeriji Kemijskega inštituta v Ljubljani

Kustos, oblikovanje in spremno besedilo: Jiri Kočica

Spletna brezplačna izdaja, 2022

URL: <https://www.ki.si/o-institutu/galerija/tilen-zbona-sakada-saccade-vol-ii-september-2018/>

CIP: Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID 93218563 ISBN 978-961-6104-69-2 (PDF)

Kemijski inštitut
Ljubljana, Slovenija

National Institute of
Chemistry, Slovenia

Hajdrihova 19, Ljubljana
www.ki.si / 01 47 60 200